

НОВОСТИ

ОРГАН ЗА ДРУШТВЕНА, ПОЛИТИЧКА И КУЛТУРНА ПИТАЊА ЖИЧКОГ СРЕЗА

БРОЈ 49 — ГОД. II

РАНКОВИЋЕВО, 5. МАРТ 1954

ЦЕНА 10- ДИНАРА

ПРЕД МЕЂУНАРОДНИ ПРАЗНИК ЖЕНА — 8 МАРТ

Што више активних жена у борби за изградњу социјализма

— ПАРОЛА САВЕЗА ЖЕНСКИХ ДРУШТАВА ПРЕД ПРАЗНИК ЖЕНА —

У нашем граду као и већем броју села у средњој БиХ свечано прослављен 8 март, међународни Дан жена. Програм за свечану академију у граду је спреман а Савез женских друштва се побринуо за програме у осталим организацијама.

Међународни дан жена — Осми март већ неколико деценија прослављају напредне жене у свету као дан међународне солидарности жена за равноправност и слободу.

Осми март прославља се од 1910 године и то у оно време, када је у свету још увек владао капиталистички систем, када су империјалистичке силе спремале рат. Иницијативом последње револуционарке Кларе Цеткин на међународној конференцији социјалистички усвојено је празновање осмог марта, као међународног борбеног дана радница, а убрзо тај дан постаје борбени дан свих радних жена. Задатак 8 марта од тада је у томе што ширењем марксистичког учења о положају жена, позива жене у одлучну борбу за потпуно остварење равноправности, мобилише их у борбу против империјалистичких ратова и револуционарну борбу за свргавање експлоататорског — капиталистичког система јача њихову међународну солидарност за заједничку борбу за слободан и срећан живот.

Радам наше К.П.Ј. марксистичко лењинистичко учење постало је убеђење милионских маса радних жена Југославије. То убеђење претворило се у живот учешћем наших жена у револуционарној борби у старој Југославији, у НОБ и НР и данас у борби за изградњу социјализма.

Шта је значај капиталистички поредак у старој Југославији, то су жене добро осетиле.

Положај жена у бившој Југославији био је положај малог вредног бића. Она није имала никаквих политичких права, нити је могла бити изабрана.

Кроз уставе и све законе старе Југославије правни положај жена био је у законима различито одређен за поједине делове државе, али заједничка црта свих тих закона била је неравноправан положај жена. Најгоре је у том погледу стајало подручје бивше Краљевине Србије. Жена није могла наследити мужа после његове смрти, ако је он имао рођаке мушког пола до седмог колена сродства. Она је била искључена из наследства после оца, брата итд, кад је било мушких рођака у истом степену сродства као и она. Жена није имала право да покрене парницу нити је могла без допуштења мужа да сведочи у суду.

Положај неударе мајке и ванбрачног детета био је нарочито тежак. Из тако подређеног положаја жене, капиталисти су за себе вукли још веће профите, дајући жени за исти рад мању плату а поред тога женама се онемогућавало да имају боље квалификације и да буду у већем броју упуслене као квалификоване раднице. Жене су углавном биле запослене као кућне помоћнице, праље, као неквалификова-

на радна снага у најпримитивнијим пословима у фабрици.

Женама — државним службеницима смањивана је плата од 30 — 50%. Учитељицама се допуштала удаја само за учитеља итд.

Неспроведена аграрна реформа, заостали начин обраде земље, тешка пореза, пљачка страног и домаћег капитала, банака, велетрговаца, зеленаша, повлашћени положај сеоских газда, који су се богатали на рачун сиромашних сељака, били су узроци заосталости радног селаштва у старој Југославији. Но какав је био живот радне жене села? Мучан и тежак.

Страшна заосталост, неписменост, свакојаке предрасуде и онако тежак живот наших жена на селу, чинили су још тежим. У старој Југославији било је 44% неписмених уопште. Већином су биле жене.

Заштита мајке раднице и њеног детета остала је на хартији. Због непостојања, тако рећи, никакве брига државе за мајку и дете, због крајње заосталости, због беде, непосвећености, сујевеља, нехигијенских услова, мајке и деца масовно су страдале. Тако су живеле жене и деца села и града у старој капиталистичкој Југославији, јер је власт била у рукама оних, који су живели на рачун испрљења, зноја, труда и крви радног народа села и града.

У мучан и тежак живот наших радних жена уносила је светлост, јасноћу и топлоту наша Партија.

Партија је поклањала пажњу и развијала рад међу женама. О томе говоре многи чланци, резолуције и партиски документи.

Радне жене Југославије одазвале су се позиву своје Партије. Оне су биле активни учесници у многим демонстрацијама и штрајковима, учествовале и у организовању помоћ НОБ.

У току НОБ око 100.000 жена прошло је кроз редове НОБ као борци, комесари и болничарке. Око 25.000 жена пало је у оружану борбу са окупатором и домаћим издајницима; око 40.000 жена било је рањено. Велики број погинулих, другарица проглашено је народним херојима. И наш срез дао је хероја Олгу Јовичић „Риту“, политичког комесара, која је несребично дала свој млади живот за слободу, за бољи живот радних људи. Али, све ове бројке, ни друге не могу дати ни приближну слику учешћа жена у НОБ.

Друг Тито је, на Првој конференцији АФЖ-а Југославије, која је одржана 1942 године говорио о учешћу жена у НОБ тврдио: „Жене Југославије, које су у овој борби са таквим самопрегором дале такве жртве, оне исто тако упорно стоје у државним редовима НОБ-е и имају право да овде данас једанпут за увек утврде једну чињеницу: да ова борба мора

донети плода и за жене народа Југославије, да никад више нико неће истргнути те скупо плаћене плодове из њихових руку. За ову ствар наших жена стајаће наша НОБ и све жене које се налазе у првим редовима велике борбе“. На истој конференцији основана је АФЖ-е, као посебна организација у оквиру Нар. фронта.

Осми март постао је празник АФЖ-а Југославије и у току рата тај дан је нарочито слављен. Жене су тога дана примале нове обавезе још су смелије и јаче тукле непријатеља, још свесрдније су се залагале и пружале помоћ НОБ.

Победа Народне револуције у којој су радне масе на челу радничке класе под руководством КПЈ ослободиле земљу од окупатора свргле издајничку буржоасију с власти, и узеле власт у своје руке, донело је плода и за жене Југославије.

Власт радног народа, која је одлучно кренула путем изградње социјалистичког друштва, одмах је приступила потпуној ликвидацији неравноправности жена. Старе законе који су стављали жену у неравноправан положај, наша власт је поништила још у току рата. Жене наше земље свакодневно се боре за све потпуније остварење своје равноправности, а доказ томе јесте, што су жене свесрдно прихватиле позив другог Тита. За изградњу социјализма, бољег и срећнијег живота наше деце. На овој изградњи, велики допринос дале су и жене нашега Среза. Оне су се енергично бориле на сузбијању неписмености. Преко безброј организационих алфабетских течајева, преко АФЖ-а, организовано је описмењавање младих мајки и код кућа — појединачно. Као обавеза за осми март, описмењено је и једно парализовано дете, које је сада ученик једне осм. школе.

— Наставак на другој страни —

Захвалност војника ВП 8795 из Милетићева женама Витковца

Пре извесног времена организација жена из села Витковца послала је војницима на граници један пакет са поклонима. Задовољни што су их се сепале мајке из овога села, војници ове наше карауле написали су им неколико речи захвалности. Доносимо текст писма:

Драге мајке...

Захваљујемо Вам се на писму и пакету који нам је дошао. Ваша пажња нас је много дирнула. Још јачи смо и чвршти и будиће ћемо чувати границу наше земље, јер знамо да о нама мисле широм Југославије.

Код нас је овде лепо. Задовољни смо у Титовој Армији. Још задовољнијим нас чини сазнање да и ми на граници и Ви унутар земље мислите једнако и док Ви градите социјализам ми га чувамо.

Примили смо поздрав од Ваших савезних граничара који Вам се овако захваљују.

Војници ВП. 8795 Милетићево

Планинарски дом на Гочу зимус је био пул. У новој туристичкој сезони биће један од најпривлачнијих објеката за одмор и разоноду

На овогодишњим задружним скупштинама задругари показују огромно интересовање за рад и напредак задруга

До сада је једанаест задруга одржало своје годишње скупштине. Од десет заказаних скупштина за двадесет осми фебруар одложено је само у Конареву захваљујући неактивности задружног одбора и Одбора социјалистичког савеза радног народа чија је дужност била да обавесте и доведу народ на скупштину. У осталих девет задруга владало је велико интересовање за задруга за рад своје задруге. Присуство огромне већине задругара на овим скупштинама и њихово учешће у дискусији говоре нам да се интерес нашег народа за напредак задруге свакодневно повећава.

Док су поједине прошле задружне скупштине претресле читав рад задруге у прошлој години и дале смернице за рад у овој години, у већини случајева дискутовано је иша и колико задруга може да помогне сељацима на унапређењу пољопривредне производње, на продају њихових производа директно потрошачу јер нам искуство из прошле године говори да су поједини пољопривредни производи продавани потрошачу по три пушта скуље него што су ошкљупени од нашег пољопривредног произвођача. Ово захваљујући томе што су трговачка предузећа па и поједине задруге претрговале робу разним предузећима и шако роба ишла из руке у руку.

Даље нам искуство из досад одржаних скупштина говори да су дискусија и брига задругара за рад задруге били на последњем месту. Сва се дискусија svela на то кога ће изабрати за председника задруге и често пушта не водећи рачуна кога бирају, шако да поједини нападни и реакционарни елементи састрају да је дошло њихово давно жеље но време. Није случајно да бивши четнички команданти у Вишановцу на задружној скупштини цсје мајку кумунистичку поједини друговима јер састра да је дошло „давно чекано време“.

Или други пример села Годачице где се није нашао ни Социјалистички савез радног народа нити икоја друга организација да дискутује унапред о претстојећој скупштини Земљорадничке задруге, имајући у виду да им је задруга у 1953 години слабо радила јер је имала свега 23.000 динара добићти, док је у 1952 г. иако сушној имала преко пола милиона добићти. Али зашто су се нашли други неизазани да уз чишцу ракије унапред одреде кога ће да бирају за председника за се пре почетка скупштине знало ко ће бити изабран. Но и поред свега овога изабран је релативно добар управни одбор па и кандидати за управни одбор Земљорадничке задруге. Може замислити пошћеним људима у селу Годачици за пропуст што су дозволили да се за председника изабере човек који је био око три године на робији а за члана Конштралног одбора бивши четнички

команданти села који је шакође био око четири године на робији.

Било је покушаја још у неколико села да се у руководство задруге прогутају људи са нездравим тенденцијама.

На скупштинама су донесене разне одлуке а поред осталих и одлука о расподели добићти. У Рођевићима, да се један део добићти расподели на уделе задругара што сматрамо да је неправилно. У Стублу је био предлог да се добићти да на електрификацију села што је шакође неправилно, али је на крају донета правилна одлука и то да се 40% добићти употреби на културно просветни рад, 40% на инвестиционо изградњу а 20% за резервни фонд задруге. На овој одлуци остали задругари треба да се уче како је најбоље распоредити добићти да би она била правилно коришћена за сврхе које у овом времену највише доприносе.

На досадашњим скупштинама мало је дискутовано о коришћењу земље коју су Земљорадничке задруге примиле из земљиног фонда, као и коришћењу механизације која се налази при Земљорадничкој задруги. Сматрамо да о овоме будуће задружне скупштине у селима где нису одржане морају озбиљније да се позабаве и поразговарају јер од тога зависи успех задруге за будући период рада Управних одбора који се сада буду изабрали.

Д. Пауновић

Већа пажња васпитном и политичком уздизању радника

Истакнуто на годишњој Скупштини колектива Фабрике вагона

Ових дана у Фабрици вагона одржана је годишња скупштина синдикалне подружнице. Скупштини су као гости присуствовали претставници Среског синдикалног већа Суша Стеван и Пауновић Жарко, претставник Земљорског одбора Металца и делегат колектива „14 октобар“ из Крушевца.

Реферат о раду у прошлој години поднео је председник подружнице друг Миличић Душан. Он је у реферату поред успеха у прошлој години подвукао и извесне слабости које су биле карактеристичне. Наиме, у економском образовању радника се веома мало урадило. Курсеви су у почетку добро постављени али су се касније осули. Онда је подвучено у дискусији да је више требало учинити да се услови за рад поправе. Одељења су слабо загревана преко зиме, тако да је у извесним зимским данима учинак био испод просека. У највеће успехе колектива убројено је релативно брзо освајање производње нових вагона за извоз у Турску.

На крају је изабран нов извршни одбор подружнице на челу са Танасковић Предрагом.

Д. Тошић

Међународни празник жена 8 март биће свечано прослабљен

— Наставак са прве стране —

На културно просветном уздицању жена радило се и ради се доста кроз већ познате форме рада, но постоје још тешкоће против којих се морамо борити. Културно просветни рад морамо појачати међу женама како у селу тако и у граду нарочито код оног дела жена у чијој свести постоје још многе предрасуде и старе навике. Наше жене морају знати, да против болести детета, морају позвати лекара, а не као што је то било у једној организацији ССРН, да болесно дете стављају у сандук од ђубрета, по препоруци бабе надрилекарке, да би дете оздравило. АФЖ-е је посветило пажњу уздицању жена и путем разних листова за жене, који се радо читају.

Нарочита пажња посвећена је правилном васпитању деце, а да би се ово постигло одржано је и низ предавања за мајке, како би се деца правилније васпитала. Одржано је многобројно домаћичко-просветних течајева, као и других, кроз које је прошло на стотине младих жена и девојака нашег среза.

У обнови и изградњи наше земље, жене нашег среза, масовно су учествовале. Оне су биле те, које су са мотиком у руци, ашом или лопатом допринеле нашој изградњи. Од укупног броја у акцијама ССРН 80% је жена.

Свест наших жена за изградњу, за бољим животом све је већа, те је и IV Конгрес АФЖ-а конституио да организација жена није потребна као самостална ор-

ганизација, јер су све жене укључене у ССРН, а потребно је формирање разних женских друштава, која ће и даље спроводити рад на културном, здравственом просвећивању жена, на њиховом уздицању личне културе и њихове стручне спреме, побољшавању услова живота у кући, помоћ у домаћинству, материнству, упознавању њихових права, једном речју у свим облицима који ће са своје стране допринети пењању схватању о жени, њеној улози, као и стварању материјалних услова за побољшање личног живота жене, њене породице а тиме и читавог друштва.

Задачи IV Конгреса АФЖ-а спроводе се у живот. За сада постоји иницијативни одбор Савеза Женских друштава, који има за задатак стварање разних друштава, преко којих ће се спроводити одлуке IV конгреса АФЖ-а. И друштво пријатеља деце, које је формирано у граду као и у неким селима (Рибници) има за циљ што више окупљања жена и што боље васпитање деце.

Укидањем АФЖ-а као организације, не значи укинути рад међу женама, већ напротив, овај рад треба широко развити кроз постојеће друштво, оснивати нова и борити се за што масовније прикупљање жена, како би њихово просвећивање било интезивније а тиме и изградња социјализма бржа, боља и лепша.

Нека и овај 8 март прикупи што више жена нашег среза и града у изградњи наше социјалистичке домовине.

ПРАВНИ И БЕСПРАВНИ РАД У НАШЕМ ЗАНАТСТВУ

Већ дуже времена у послератном периоду води се дискусија на свим занатским конференцијама, скуповима, годишњим скупштинама коморе, а такође и код органа Народне власти о штетности бесправног рада у занатству. Међутим, никада се није нашло за сходно да се уђе у саме ствари. То питање ми је дало повода, да баш сада пред годишњу скупштину Занатске коморе у Ранковићеву покренем ово на што широј основи и тиме заинтересујем, не само људе из занатства, како оне из државног и, задружног, и приватног сектора, тако и оне другове који су одговорни за стање које се налази на терену у области занатства. Ово тим пре што ми је и дужност, обзиром да се скоро годину дана налазим на дужности повереника повереништва Занатске коморе са седиштем у НОО, Лађевци. Ово повереништво обухвата територије НОО, Тавник, Милочаје, Цветке и Лађевци, на којима добро познајем проблеме занатства и на којима сам извршио једну анализу. Према овој анализи, у наведеним НОО, има укупно 31 правна занатска радња, а на истој територији има 108 бесправних занатских радња. У овај број уведене су само организоване бесправне радње, премда оне слабије нису ушле. Када се узме у обзир следећи приказ јасно се види колику штету наноси бесправан рад ишој друштвеној акумулацији.

Дакле, 31 правних занатлија платиле су у 1953 год. Занатској комори допринос у износу од 24 800,- динара рачунајући од сваке радње по 800 дин. Исте те занатлије платиле су поред држави, рачунајући просек по 4000 дин. што укупно износи 124000,- динара. А бесправни: нису платили Занатској комори допринос који износи 86400,- динара а држави нису платили порез, ни мање ни више, него равнио 432000,- динара. Ако ово анализу протегнемо кроз цео срез онда испада: бесправне занатлије у току 1953 год. нису платиле део који припада друштвеној заједници, од динара 3,564.000 динара. Јер према просеку који је 27 занатлија на сваки одбор који бесправно раде а има у нашем срезу 33 НОО, онда се јасно види да је сума од 3,564.000 стварно реална. А о овоме нека се замисли они који раде на убирању државних прихода. Можда ће неком изгледати невероватно, али ће се у томе преварити, јер како сам навео ја сам на своје терену извео тачну анализу. Каква би се тек цифра добила ако би се наведена штета државној каси обрачунала уназад за протекле године. Поред овога, каква се тек штета наноси на квалитетан развој занатства а и на само запосљавање радне снаге. Онда није чудно што је са радом ликвидирала оланчарска задруга и што остале задруге једва животаре а тако исто то негативно утиче и на радионице државног сектора. Можда ће неко мислити да се појављујем као браниоц занатлија. То категорички одбијам али зато тражим да сви буду опте-

рећени са плаћањем државних дажбина, природно према постигнутим успесима у раду, а не једни да плаћају а други да се на њихов рачун провлаче. Природно, да како код занатлија који обављају правне занатске радње има богатијих људи, тако исто и код оних бесправних има тако исто богатих људи, па онда зашто им не дати исте услове плаћања а то би и за остале исто важило.

С тога треба тражити неког излаза из овакве ситуације и не дозволити да овакво стање и даље остане. Јер сасвим је на своје месту када један занатлија каже: да он плаћа порез, коморски допринос и остале дажбине а онај бесправни то не чини и ако има исте услове рада.

Тачно је да се комора бори противу тог бесправног рада али су казне благе, тако да ако плати казну од 500 до 2000 динара не представља никакав издатак за период послератних година. Рачуница је сасвим јасна за коју није потребан коментар.

Има бесправних занатлија који су разним околностима привели на полагање испита за мајсто-

ре, положили те испите и не прибављају дозволе за рад. Јасно да то не чине јер их нико не гони. Има међу тим новим мајсторима који су прибавили дозволе али они други то нису учинили. Када би се и код овог обрачунао приход који треба држава да узме преко плаћања такса за добијање дозволе добио би се опет милионски износ.

Зато сам ову ствар и покренуо и мислим да би требало и знаћи услове и предузети мере да се питање бесправног занатског рада на нашој територији реши. А то највише зависи од међусобне сарадње Занатске коморе са преставницима народне власти по овом читању.

Дакле, моје је лично мишљење да би и бесправним занатлијама требало издати неку врсту дозвола и тиме их обухватити у плаћању свих оних дација које имају правни занатлије, јер би онда услови били исти и неби било негодовања код занатлија.

Радивоје Јовановић

ДЕВЕТА ГОДИШЊА СКУПШТИНА ЗЕМЉОРАДНИЧКЕ ЗАДРУГЕ У М. БАЊИ

Прошле недеље одржана је IX годишња скупштина задругара Земљорадничке задруге у Матарушкој Бањи. Ова скупштина спада у једну од најинтересантнијих, од свих досадашњих редовних и ванредних скупштина које су одржали задругари ове задруге.

Пошто је скупштина саслушала извештаје Управног и Контролног одбора, прешло се одмах на дискусију, али не на онакву дискусију каква је до сада била уобичајна „слажем се, продужимо даље“. На овој се скупштини јављао и тражио реч један по један задругар, а дискусија је постајала све живља и живља. Кроз ову дискусију је расправљано о раду Земљорадничке задруге у прошлој години. Било је таквих дискусаната задругара који су говорили: ако се погледа структура наше привреде, видећемо да су наши радници себи обезбедили бољу и сигурнију egzистенцију у предузећима а ми пољопривредници у многоме изостајемо од њих. Они су истакли да је за пољопривреднике најбоља заједница-задруга која треба да се брине о бољем животу пољопривредника да их снабдева са пољопривредним алаткама, садницама, разним семеном, расном стоком и друго, а не неким текстилним производима које они могу наћи и у граду.

На скупштини је дискутовао Добривоје Буњак, као претставник испред Задружног савеза земљорадничких задруга Среза жичког, који је у својој дискусији истакао основне принципе рада и будуће улоге задруге,

која мора велику бригу посветити продуктивности пољопривредних производа.

Скупштина је у целини констатовала, да се рад задруге мора у основи променити, наиме, мора јој трговина бити споредна, а пољопривредни производи справе и помагане сељака земљорадника основни рад.

Затим је скупштина усвојила завршни рачун задруге за 1953 годину и за остварену добит донела одлуку да се подели и то: за набавку пољопривредних справа 200.000 дин.; за електрификацију села 165.000 дин. Од ове суме да се утроши на зидању кућице за трансформатор у селу Матаругама и проширење мреже (електричне) 65.000 дин. а 100.000 динара да се помогне засеок Замчање које је једно од најсиромашнијих засеока овог одбора како би брже електрифицирали свој засеок. Остатак добити да остане у обртним средствима.

Овога пута је изабран Управни одбор од добрих пољопривредника. За претседника задруге изабран је још на скупштини Бранислав Стојиљковић.

Ж. Бажалац

ОБАВЕШТЕЊЕ РЕДАКЦИЈЕ

Молимо све друштвене и масовне организације, клубове Народне технике, домове ЈНА и све остале који организују приредбе, састанке, другарске вечери, предавања, биоскопске претставе и томе слично, да нам најдаље до сваке среде доставе своје програме за наредну недељу и то од петка до петка, ради обавештавања у листу у рубрици „Ове недеље кроз Ранковићево“.

Тако исто би могли и другови у срезу да нам доставе своје програме које бисмо такође објавили.

На овај начин сви грађани би имали у нашем листу приредбе, предавања, састанке организација социјалистичког савеза, организација Савеза комуниста, програм биоскопа што је корисно за све организације а може врло добро да послужи свима грађанима.

Упозоравамо организације и установе да нам до среде 10 ов. месеца најдаље до 10 час. пре подне доставе податке како би их могли објавити још у идућем броју нашег листа.

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ СРЕЗА

Милавачићи: Социјалистички Савез из овога села учлањено је у чланство преко 80% грађана. Организација је нарочито активна у послу електрификације села. Радови су већ у току и врши се побијање бањара. Ако се овако настави и ово село као и већина села у нашем срезу биће осветљено до пролећа.

Рођевци: Пре извесног времена Културно уметничко друштво из овога села успешно је извело „Ожалошћену породицу“ од Б. Нушића. Ма да је комад добро изведен и пред довољним бројем гледалаца треба се замерити како Управном одбору 33 тако и организаторима што организација забаве није била на задовољавајућој висини.

Вранеш: Одбор за електрификацију у овом селу је врло активан. До сада је прикупљено преко 180.000 динара. Утрошено је за куповину жице око 165.000 динара. Извршен је део разрез по домаћинствима и прикупља се новац како би се село што пре електрифицирало. Неки грађани у жељи да им се куће што пре осветле већ секу бањаре а линије кућа ће се стога извести кроз село већ су трасиране.

Ранковићево: У граду постоји чувена Мирна чесма на обали Ибра којој се прилази из Карађорђевог улице. Од како смо добили водовод у граду и подигнута чесма у улици Карађорђевој, овај стари споменик је изнуштен. Без обзира што нам вода са чесме можда сад не треба, а можда затреба, ипак је потребно о овој чесми повести рачуна. Можда би то требало да учини Општина, можда група грађана и изјава ССРН овога региона. На чесми пише да су је грађани обновили 1888 године. Можда неби било згорег да се овоме дода још један датум нове опоравке како би се ова стара чесма сачувала.

Сирча: Код се радило на електрификацији села сви грађани су заједнички радили за довод струје из Ранковићева до села. Сада се грађани Општина жаде да нико неће да им помогне да заврше довод домаћинствима у засеок Равна Гај. Паре од бање заједно су добили, заједно су радили, требали би заједно и да уживају благодети свога труда а не да неко осветло не добије.

Ратина: Крајем месеца фебруара КВД села Ратина почело је активно да ради. Са успехом је изведен позоришни комад „Девојачка клетва“. Приредби је присуствовало преко пет стотина грађана. У овоме друштву има услова за рад и фолклорна секција. Приход од приредбе биће употребљен за куповину књига за употпуњавање сеоске књижнице.

Обрва: 13 фебруара у Обрви је одржана врло успешна Занатска забавка којој је присуствовало око 500 грађана. Програм су извели ђаци основне школе. Приход од 35.000 динара на-

мењен је помоћи за изградњу Задружног дома. Забавка је једна од најуспешнијих у наред за неколико година. Програм је добро био изведен и посетници су били задовољни. Једино је ружну слику оставила туча чаји је носио Александар Симеуновић звањем „Ваво“ који је на жалост општински одборник. Шта ли ће рећи бирачи о овом одборнику?!

Витановац: Макар да се стриктно од сваке приредбе у овом селу која се држи у Задружном дому, наплаћује 40% од прихода, ипак је сала неууређена. Они који наплаћују ових 40%, питају се што Одбор задруге није тако педантан у трошењу овога новца за одржавање сале као што је то случај када узимају новац?!

Стубал: У овом селу живи Славка Радовац која се бави давањем савета и подвезивањем трудница и ако нема право на овакву „праксу“. Код ње честоји и нека врста тарифе. Тако наплаћује од 100-200 динара за „потписивање“ а за преглед од 300-500 динара. Нема сумње да је штета од њене „праксе“ велика али је још већа штета што јој до сада и нико од надлежних није доскочио и заштитио народ од ове „праксе“ која с а м о штети.

Јарчујак: Није редак случај да се у задружном ресторани у овом селу даје пиће и онима који у напиту стану сврате у ресторан. Познато на је да су у граду забрањени и заваде пића онима коју су већ напили. Неби било згорег да се ово учини и у неким ресторанима 33 у срезу а нарочито је ово добро учинити у Јарчујаку.

Обрва: Око тридесет домаћинстава је добило осветљење у својим кућама а одбор Социјалистичког савеза добро се ангажовао у раду на електрификацији села. Упоредо са овим питањем Социјалистички савез је радио на поправци главних сеоских путева на коме послу је дато доста добровољних радних часова.

Стубал: После нашег дописа у овој рубрици о неправилном коришћењу Задружног дома у овом селу, добили смо писмо у коме се објашњава због чега је до овога дошло. Овоме је крив неправилан став појединих омадинаца који су дописе о којима је било речи слали, а који нису скоро ништа ни учинили на довршењу Задружног дома и ако су на овај посао били неколико пута позивани. О и и заштајују сала хармоникаше који по одлуци Управног одбора задруге морају да плаћају коришћење сале. Из овога излази да стварног сукоба није ни било већ се радило о неправилном ставу оних који сматрају да Задружни дом може да користи како ко хоће.

Возни парк Транспортног предузећа у овој години ће опет користити нашој привреди.

ЗА СЕЛО

Како ћемо повећати принос житарица, воћњака и винограда

Продуктивност рада у пољопривреди у зависности је од висине приноса који се добијају као награда за уложени људски рад.

Пољопривреда претставља стару грану народне привреде којом су се почели бавити наши преци још у давној прошлости. Они су то и морали да чине јер им је била потребна енергија за одржавање свога живота коју су једино добијали од ратарства и сточарства у виду производа за добијање неопходне људске хране.

Кроз свој друштвени и историјски разврат људи су усавршавали средства за обрађивање својих поља, савесније и марљивије обрађивали своје парцеле, вршили одабирање бољих врста и сората појединих житарица, усавршавали начин ђубрива итд. а као резултат тога из деценије у деценију људи су добијали више квалитетнијих производа. Ово им је било и потребно јер се заједница стално умножава и самим тим расла је потреба у пољопривредним производима.

На данашњем културном и техничком разврату људи у појединим земљама на различите начине обрађују своја поља па следствено томе и привноси добијени са њихових поља међусобно се знатно разликују.

Земља је жива...

У земљама са напредном пољопривредом (Холандија, Белгија и др. добијају се врло високи приноси пшенице по хектару - просек 35 мц, а код других култура још много већи. Ако само принос пшенице упоредимо са нашим просечним приносом који износи око 13 мц, онда се морамо запитати како су они дошли до тако високих приноса.

Одговор би гласио: код њих пољопривредни произвођачи земљиште посматрају као живу творевину и код пољопривредних стручњака тачно установи (у лабораторији) која биљна храна недостаје његовом земљишту, па онда врши сетву усева а у току вегетације усеви хране оном биљном храном која недостаје у земљишту.

За доказ овога може нам најбоље послужити потрошња вештачких ђубрива у тим земљама где у просеку по хектару износи око 300 килограма.

Исто као што човек закрјљави и подлеже разним обољењима при слабој и непотпуној исхрани тако и биљка ако нема довољно приступачне потпуне биљне хране, закрјљави, споро се развија, подлеже биљним болестима и напослетку даје врло мали принос слабог квалитета.

Пољопривредни произвођачи треба да се заинтересују овим проблемом и да виде на који начин ми у нашим условима можемо повећати приносе-продуктивност рада, а самим тим и наш животни стандард.

Једна од мера јесте употреба вештачких ђубрива које нам заједница даје по приступачним ценама.

Донесите земљу на преглед

Пошто су нашим произвођачима слабо позната вештачка ђубрива а нарочито поједине врсте као и начин употребе, количина за поједине усеве и разне типове земљишта, потребно је да претходно изврше хемичку анализу земљишта, да га упознају и на основу тога употребљавају поједина ђубрива.

За ову сврху основана је пољопривредна лабораторија при Средњој пољопривредној школи у којој се могу извршити анализе:

1. — Количина креча у земљишту. (ово је потребно знати при подизању винограда, воћњака, сетви луцерке, детелине и осталих житарица) да би се на основу тога препоручила сорта, подлога, врста итд.

2. — Механички састав (ово је потребно за наводњавање, ђубрење калцификацију, сетву појединих врста и сората жита) на основу тога препоручују се потребне мере обрада.

3. — Количину биљних храна у земљишту на основу тога препоручује се врста, количина и време уношења појединих вештачких ђубрива.

4. Киселост земљишта на основу ове анализе препоручује се врста ђубрива или калцификације (количина креча), који се усеви могу сејати на таквим повр-

шинама који ће дати што више квалитетнијих производа, које мере поправке треба предузети и на који начин спровести.

За све ове радове плаћа се врло мали новчани износ, једино да покрије издатке утрошка хемикалија, а сав остали рад и савети су бесплатно.

Сматрам да је ово необично корисно за унапређење пољопривреде и ве би требало да буде ни једног пољопривредног произвођача а да не донесе своју земљу на преглед и тачно установи шта јој недостаје, које мере и на који начин предузети за њену поправку. Ово је у интересу сваког произвођача јер само тим путем може да унапреди своје газдинство.

Ове анализе имају нарочити значај при подизању винограда и воћњака.

О начину узимања земље са њиве за анализу (преглед) биће речи у наредном броју.

Петар Галин, професор

Економска заштита имовине преко ДОЗ-а

— у 1953 години исплаћено је за усеве и стоку 8,154.000 динара —

Државни осигуравајући завод је економска институција па према томе и само осигурање има економску функцију.

Осигурање грана, о којима је овде реч, је младо. Пре рата није постојало, јер су ондашња осигуравајућа друштва осигуривала само оне гране које су им доносиле велику добит. Уведено је 1948 год. па је ово и један од главних разлога што је до данас слабо продрло, нарочито код приватног сектора на селу. Други разлог за слабо продирање јесте недовољно сагледавање користи које оно пружа.

На територији пословнице у Ранковићеву осигурањем је обухваћено 115 домаћинстава, обрађујући и социјалистички сектор, са површином под усевима од 835 ха. Уплаћена премија за ову површину износи 730.000 дин.

Од осигураних 115 домаћинстава градом је оштећено 30 са површином 175 ха. Ова површина је само делимично оштећена па је на име тога исплаћена сума од 1,274.000 динара. Исплаћено више 544.000 дин. од уплаћене премије.

Дакле, узета премија 730.000 динара а исплаћена сума 1,274.000 дин. Овде није важно само то што је више исплаћено, друга страна овог питања је много важнија. Осигурањем су усеви на територији ове пословнице обухваћени до 3%. Од ова три процента исплаћена је свега једна петина. Поставља се сада питање шта је било са штетама код оних 97% који нису обухваћени осигурањем? Ту је штета куд и камо већа, само су њу морали поднети сами сопственици јер нису осигурали своје усеве. Овакав пропуст је поједине давао и до теже економске ситуације која ће се свакако осећати за дуже време.

Код стоке, само на приватном сектору и то за срез жички и студенички, стање је исто. Осигурано је 38 грла коња са узетом премијом 53.000 дин. Од овога броја угињуло је 16 грла за која је исплаћена сума на име оштете динара 490.000. Исплаћено је 9,24 пута више. Укуцно разне врсте стоке обухваћено осигурањем 335 грла са премијом од 292.000 динара, од овог броја угињуло је 170 грла и на

име тога исплаћена је сума од динара 1,023.000. Ако овоме додато исплаћену суму социјалистичког сектора онда се вредност далеко повећа.

Случај ових грана приказује однос и задатак Државног осигуравајућег завода према својим осигураницима, како он делује у нашем данашњем друштвеном систему. Он сам са својим чињеницама демантује свако схватање да Државно осигуравајући завод слабо плаћа штете осигураницима.

Поред овога Државни осигуравајући завод врши и превентивну службу из средстава која се одвајају од уплаћене премије. Тако, поред многих, подигао је Ветеринарској станици у срезу жичком и исту предво ветеринарској служби овог среза. ДОЗ преузима прибављање уређења за борбу против града, која дају потпун успех у спречавању падања града.

Тако ради Државни осигуравајући завод, таква је његова и улога, али она још увек не налази на добијено разумевање код свих и свуда. Ми сваке године шаљемо специјалне образце месним општинама ради достављања података о падању града, тако да би на основу тога могли доносити закључке о висини премије и проучавања могућности за постављање уређења за борбу против града. Међутим, редовна је појава да нам их општине уопште не достављају или највише две до три. Њихова помоћ нам је такође врло мало пружена приликом утврђивања истинитости и начина угињања осигураних стоке, да би могли у свим приликама доносити правилне одлуке за исплату штете. Такође и ветеринарска служба нам је слабо пружала помоћ и ако она, поред осталог, мора да води рачуна о узроцима угињања тако да би на основу тога познавали обољења терена где вршимо осигурање. Потребно би било, ко у појединим срезovima, да пољопривредници пријављују угињање стоке ветеринарској служби која би на основу тога могла да извиди констатације о узроцима угињања, а то, би и те како много користило.

Питање које тражи одговор

Да ли ће се реорганизовати трговинска мрежа

Према уредби о трговачкој делатности и трговинским предузећима и радњама, предвиђено је да трговинска предузећа до краја јуна саобразе своје пословање одредбама ове Уредбе. Сама ова Уредба и Уредба о оснивању предузећа и радњи, нису у довољној мери прецизирали на који ће се начин спровести прилагођавање новим привредним прописима од стране већ постојећих предузећа, већ је много више пажње покловено питању поступка приликом оснивања нових предузећа. Међутим у садашњем моменту, много је важније питање саображавања пословања са новим прописима код постојећих предузећа.

Ја ћу се у овом допису ограничити само на проблеме пред којима стоје трговинска предузећа, а којих има много.

Биро за организацију и унапређење трговинске мреже у Београду, у свом циркулару бр. 2 између осталог каже и то, да чекају да изађу нека ближа упутства од стране надлежних по овом питању. Ово је прилично успавало предузеће. И сви чекају детаљнија упутства. Сви чекају, али време не чека. Већ је крај фебруара, а још није ништа озбиљније предузето по овом питању, ма да посла има много. Није упитано само децентрализација трг. мреже, него и многа друга питања. Пример: Доношење правила предузећа, питање обртних средстава, кадрoвска питања, питање пословних просторија, питање одређивања

процента од стране Н. одбора на основу којег ће се утврђивати платни фонд према оствареном промету и многа друга.

Као што видимо крајње је време да се овоме послу приђе што пре. Поготову када се има у виду да би децентрализацију трг. мреже најбоље било спровести крајем марта, када се иначе спроводи инвентарисање у трговини.

Али како? Одакле почети? И ко треба да буде иницијатор тога?

Тачно је то, да је ово на првом месту задатак самих трг. предузећа. Али, по моме мишљењу, помоћ Н. одбору по овом питању је више него неопходна. Не мислим да НО треба да решава ово питање сам, административним путем, већ да главну реч треба да имају предузећа у решавању ових проблема, а НО да их помогне, јер је то помоћ нужна, бар у прво време. Према томе сматрам да је неопходно потребно, да секретаријат за привреду Н. Одбора, што је могуће пре одржи једно саветовање, на којем би присуствовало по неколико претставника свих трговачких предузећа у граду, како би се НО ближе упознао са проблемима који стоје пред трг. предузећима, те би им на тај начин могао пружити и већу помоћ. Поред тога на том саветовању би требало донети и конкретне мере које треба да се предузму по питању саображавања пословања трг. предузећа новим привредним мерама.

Хакија Јусуфовић

ИЗ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА

О ДОКАЗИВАЊУ РАДНОГ СТАЖА ПУТЕМ СВЕДОКА

Изласком уредбе о радним књижицама, запослених лица, искрао је проблем доказивања радног стажа за предатни ратни период, обзиром да су документи ратом уништена многим лицима, предузећима, установама и приватним послодавцима.

Имајући у виду овакво стање Народне власти су донеле пропис да се радни стаж до ослобођења доказује путем исказа сведока пред органима Завода за социјално осигурање и тиме наши радни људи дођу до својих права, било за стицај права на пензију било за признање радног стажа за напредовање у служби.

У вези са овим у Завод за социјално осигурање приспео је велики број молби за позивање сведока, како са територије нашег среза тако и из других крајева наше земље, обзиром да је наш град и пре рата имао две велике фабрике са већим бројем радника и службеника, где су радили људи из разних места. Разуме се да је посао око решања овога питања врло обиман и да захтева дужи период времена да се обави.

Завод за социјално осигурање нашега среза је одмах почео са саслушавањем сведока-позивајућу их према предлогу заинтересованих лица. У овом послу наишло се на тешкоће, углавном због тога што се предложени сведоци не одазивају позиву завода, тако да по једним предмету дође по 1 или 2 сведока а остали не и предмет остаје неокончан. Ово је одузимало много времена, те је и нормално долазило до закашњавања у решавању ових предмета и негодовању заинтересованих.

Пошто се овај посао не обавља по управном поступку, то Завод нема законских могућности да немудро привођи сведоке, а да посао неби трпео, то се морало прећи на праксу, да лице

које тражи саслушање сведока за свој радни стаж само привође своје сведоке Заводу по претходној сагласности са одговорним референтом када и у које време може привести сведоке. (Ово важи и за лица која су поднела захтеве били лично, било преко радних јединица а чији предмет није окончан).

Даље би се осврнуо на веродостојност исказа сведока. Из досадашњег рада око саслушања сведока, запажено је да су већина сведока савесно давали исказе, односно схватили правилно да се налазе у овим сведока и дају исказе о ономе, што се стварно добро сећају, док на супрот томе било је људи који нису ни мало мислили о последицама лажних исказа, да оваквим својим поступком наносе огромне материјалне штете заједници, а уз то и самим себе. Они својим лажним исказима омогућују појединим лицима да незаконито дођу до права на разне материјалне потпоре, а на штету заједнице.

Мислим да би сваки наш поштени грађанин требао да пазу на овакве појаве и у колико дође до података да је неко на лажан начин стекао право на материјална примања, одмах пријави Заводу за социјално осигурање, како би се спречило даље коришћење незаконито стечене материјалне потпоре, а лица која су омогућила својим несавесним радом и лажним давањем података предата суду.

Савез женских друштва у Ранковићеву приређује шестог марта увече своју забаву у сали хотела „Париз“.

Иста организација у част прославе Дана жена 8 марта у 19 часова даће вече посвећено прослави 8 марта - Дана жена у сали Биоскопа „Сутјеска са почетком у 19 ч.

ВРШЕ СЕ ПРИПРЕМЕ ЗА НАСТУПАЈУЋУ ТУРИСТИЧКУ СЕЗОНУ

ПРИПРЕМА СЕ АДРЕСАР ЗА РАНКОВИЋЕВО И ОКОЛИНУ

Адресар ће бити штампан у виду књиге формата 100x160 мм са насловном страном на полу тврдој хартији. На насловној страни у горњем левом углу назираће се у контурама манастир Жича а у доњем десном углу историјски споменик град Маглич.

Сам адресар има за задатак да предузећима и установама корисно послужи својом наменом. Затим као средство у издању туристичког друштва као пропагандни материјал пружајући податке о историји и знаменитости града, популаршући а на овај начин наш туристички град, даје податке о значајним културним и историјским споменицима у граду и срезу, популарше лековитост и лепоту Матарушке Бање и Богуточке Бање, романтичност и лепоте Гоча са планинарским домом на Добрим Водама итд. У адресару уз одговарајуће текстове биће приказани културни и историјски споменици у сликама.

У том смислу у току ове недеље биће достављени упитници свим предузећима, установама и организацијама да исте попуне. Од тачности датих података у упитнику зависи да ли ће адресар као такав одговорити својој сврхи. Из тих разлога управа друштва унапред моли све којима се упитник доставља да исти попуне са настојањем да подаци буду тачни и сажети. Све оно што мисле да није обухваћено предњим питањима могу изложити и уписати у последњој тачци упитника под ред. бројем 6.

Попуњене упитнике покупиће овлашћена лица од стране овога друштва и иста доставити друштву ради сређивања података за штампу. Како друштво намерава да читав посао обави и адресар издаје из штампе до половине априла ове године, то се заинтересовани моле да упитнике попуне одмах пошто их добију, како би се што мање губило у времену.

Како ће адресар имати и свој рекламни део то ће овлашћена

лица приликом прикупљања попуњених упитника одмах складати и уговоре око рекламног гласа. Рекламе ће бити обрачунавене по тарифном ставу за ову сврху који не обухвата трошкове клишеа и слично те ће се ови трошкови заручунати напредно по стварним трошковима.

Како израда овог адресара треба да у неколико и финансијски помогне друштву то се моли грађанство, предузећа, установе и организације да друштву помогну на тај начин што ће дати своје рекламне огласе кроз овај адресар.

ПЕЈЗАЖ ИЗ ОКОЛИНЕ ГРАДА

ОБАВЕШТЕЊЕ

Пре три месеца у мојој радњи је заборављен један пакет са педесет комада јачких свесака. Како се ни до данас нико није јавио да ово подигне, обраћам се путем штампе неби ли се на тај начин нашао власник.

У колико се власник за 15 дана не буде јавио, предаћу свеске првој осмогодишњој школи.

Милоје Ковстаниновић
— Воскар —
Мира Чукулић 12

Још од памтивека људи су покушавали на разне начине лечење крвљу. Проналаском славног научника Харвија, којим путем крв струји оно је добило свој прави значај. У прво време методе узимања крви претстављале су велики хируршки захват, данас, проналаском метода конзервације крви, то претставља безболан и лак потхват, који се може учинити на сваком месту.

Добровољни даваоци крви могу бити сви људи од 18 до 60 те године живота који су потпуно здрави. Пре узимања крви они су подвргнути свестраном лекарском прегледу.

Често се чује питање са стране зашто сада дајемо крв када је рат прошао? Зар се данас не води рат широм наше земље на остварењу очувања мира и бољег стандарда живота? Зар немамо данас хиљаде и хиљаде повређених по фабрикама, саобраћајним несрећама, искрвављености код порођаја, деце од заразне болести, зар њима не треба помоћи, зар они не треба да живе? Данас када медицина корача гигантским кораком напред, неможе се замислити ниједан већи хируршки потхват без давања крви.

У Канади, Холандији, Белгији и другим културним земљама не постоји више проблем давања крви, јер су људи тамо толико свесни, а овај пример ће нам то најбоље посведочити:

У Белгији једна породица је искржавила са ретком крвном групом. Одмах је извршен апел преко радија и за непуних 2-3 сата јавило се 4.000 лица да дају крв. Многи сматрају да ће после давања крви ослабити и постати болесни. Напротив, они чине само себи добра јер ће давњем крви њихов крвни апарат бити потстакнут на бржу регенерацију крвних елемената.

Најбољи примери за то људи који су већ једном били даваоци крви. У нашем граду постоји Завод за трансфузију крви, који је основан 1952 године. У тој години имали смо свега 12 добровољних даваоца крви, а одмах сле-

деће године тај се број нагло повећао, захваљујући свести наших грађана и постигао број око 284, без Армије у којој је сваки трећи војник добровољни даваоц крви.

У нашој болници у току прошле године дато је нашим људима

— радницима око 30 литара крви. Сваки грађанин од 18 до 60-те године требало би да буде добровољни давалац крви, чиме би показао своју високу хуманост и патриотску дужност према своме народу.

Д-р Михаило Поповић

Мр. Момчило М. Радовић

...И динамитом

Добро посећена годишња скупштина Спортског рибарског друштва, одржана 28 фебруара, расправљала је о проблемима рибарства у нашем срезу. Говорило се о добрим намерама и штетним појавама, о задацима који стоје пред друштвом и о путевима којима би се ти задаци извршили. Није се могло мимоићи ни питање штеточина у рибарству.

Нађе се овде овде по нека Видра, тамани рибу и по нека чапла или гурац али највећа је штеточина несавесни човек. По количини уништене рибе ни једна му животиња није равна. Стављајући своју личну корист изнад интереса заједнице, он не бира средства да до рибе дође. Уништавао је немилице свим могућим средствима, од хватања недозвољеним начином и у недозвољено време до динамита.

Што се нађе несавесних и несвесних људи, који се служе експлозивом у риболову, није толико чудно. Стара су то схватања, старе навике. Рибарску је скупштину више чудило, бринуло и занимало: како ти људи долазе до експлозива као да је то чоколада или шећер. Постоје јасни и строги законски прописи о поседовању, промету и руковању експлозивима. Ко је позван да води рачуна да се ти законски прописи и испуњавају? Рибари спортисти или неки нарочити орган? Сигурно да постоји орган власти чија је то дужност. По томе, колико се динамита бацило у наше реке пред зимске

славе у новембру и децембру прошле године, рекло би се да такав орган не постоји.

Како је највећа количина бацена у Мораву узводно од Милочаја, нарочито у току Мораве кроз Обрву, Мрсан и Горичане на скупштини се претпоставило да се до експлозива долази вероватно, на градилишту у Мрсану. То би морао расправити орган чија је то надлежност.

Људе, који поседују бесправно експлозив и њиме лове рибу, не би требало кажњавати само по Закону о рибарству. На њих би увек требало применити и прописе по закону о држању експлозива и по Закону о рибарству. Тако би се боље заштитила и риба, опште народно добро.

А је ли сигурно да ће човек, који тако лепо употребљава експлозив и лако долази до њега, остати само при бацању експлозива у реке? Да, можда, не почне решавати и своја друга лична питања експлозивом.

У целом свету ограничена је употреба и набавка експлозива. Дозвољава се држање само у случајевима опште користи, при великим радовима потребним за добро заједнице. А код нас се лови риба поред многих других недозвољених сретстава и — динамитом, док наша земља чини огромне напоре да ступи у ред напредних и културних земаља. То треба да има на уму сваки наш човек, не само риболовци, а нарочито органи власти, у чију надлежност спада питање растргуња и употребе експлозива.

Из историје Првог српског устанка

СЕЧА КНЕЗОВА 1804 ГОДИНЕ

Србија је до устанка била подељена на нахије (округе), а нахије на кнежине (срезове) и најзад кнежине на села. Нахије и кнежине су се звале по имену неког града, реке, планине итд.

Посредник између српске раје и турске власти били су кнезови и кметови. Њихова власт је била понекад велика, тако да су се кадкад и Турци плашили њих. Нарочито је имао велику власт обер кнез (велики кнез), који се тако звао да би се разликовао од сеоског кмета.

Дужност кнезова била је: скупљање пореза, данка и осталих дажбина од народа а предавали су их паши, а поред овога кнезови су преносили разне пашине жеље народу и обратно. Кнезови су понекад и судили, али обично ситнице; ситне крађе, потре и др. Кнезови су морали некога и да бране од Турака, зато су они били речити и слободни.

Ови кнезови се нису много разликовали од осталих сељака, мало су се боље облачили, обично: плаве панталоне и јелек, црвене чизме и црвен фес, уз се су носили два пиштоља, нож и преко овога куповни гуњ. Кнезови су живели по селима, само су Каранџић кнезови живели у Неготину и били варошани.

После Свиштовског мира 1791, и нарочито за влада везира Мустафа паше, ауторитет кнезова био је велики, а и сами Турци су их ценили и поштовали, тако да су се са неким кнезовима и побратимили. Турци јаничари, одметници, су се плашили кнезова, јер су они у савезу са царском војском учествовали у прогону јаничара.

Српском народу није друго ништа остајало него само устанак. На ово су сви помишљали, како хајдучи, тако и сељаци па и сами кнезови. Настала је велика припрема.

Српска сеоска буржовија, попови и многи други виђенији људи почињу кројити планове за устанак. Почетком 1803 год. обер кнез Алекса Ненадовић из Ваљевске нахије, напише једно писмо једном свом пријатељу у Зему, у коме га обавештава да српска раја више не може трпети зулум и моли га да се разабере да ли има кога који би помогао Србе у џебани (оружје, муниција), а они ће сами устати на дахије. Ово пи-

смо је ухватио турчин Газија, субаша на скели и једног дана донесе га Алекси у село Бранковину, показав му га и рече: „Свио сам кнеже ће ти јашеш на коњу, пак загази у једно велико блато и заглиби се, а ја се десих близу тебе, и ти ме побрати те те ја извадих из блата“. Алекса је одрицао да то писмо није његово, па рече Газији: „Кад сам те на сву побратио, а оно да си ми и по богу брат и на јави, и од сада да смо побратими, него дај ми ту књигу, да познајем руку и да тражим, ко је то писао радећи мени о глави“. Газија му одговори: „Вала, побратиме, ја бих ти је и сад дао, али је морам још једном човеку показати, па ћу ти је после дати“. Ово писмо је допао у руке Мустафа аги Фочићу, брату, злогласног дахије Мехмед Фочић аге, који је као кабадахија бораво у Шапцу.

Кнезови и остали поглавари тужили су се прво прогнаним спахијама, од стране јаничара, и тражили су савет, шта да раде.

Српски кнезови, виђенији људи попови, радили су на све начине да се обезбеде оружјем, муницијом и спремом, обиђени су сви страни дворови, нарочито је била корисна веза са Србима у Војводини.

За све ове припреме, па чак и за спискове виђенији људи и бројно стање војске дознали су Турци, дахије у Београду.

Писмо Алекса Ненадовића, издаја неког калуђера и турчина аге Коњалије, затим један Немац за скелу дрва у Београду, проказао је српске намере, све је ово турцима ишло у прилог и они су решили да осујете устанак.

Њихове зебње и стрепње поткрепила је султанова претња коју су дахије добиле почетком 1804 год. где се каже:

„Већ су ми додијале тужбе на вас, и ја сам вам неколико пута писао и говорио да се оканете зулума, а ви ме до данас не послушасте. Ево вам сад последњи пут пишем; ако се не умирите и зулума не оканете и не станете убудуће живјети по мојој вољи и заповјести, ја ћу на вас дићи војску, и да знате, нећу на вас дићи турску војску, јер Турчин Турчина жали, него ћу на вас дићи војску од другог народа и закона,

која ће од вас учинити што никада није било од Турчина“.

Кад су овај ферман прочитале дахије, јасно им је било, да нема друге војске која би ударила на дахије, осим српске раје, поготову сазнали су за српске намере од раније и реше:

1) Да одмах, једновремено посеку све српске кнезове и виђене људе;

2) Да поставе бератом друге кнезове на место њих;

3) Да позову новопостављене кнезове у Београд, па да их на превару затворе као таоце а ако сме раја нека се дигне на устанак.

Ово решише и одмах се на посао дадоше и почеше покољ.

Прво посекоше кнеза Стевана Палалију из села Бегалице, за њим Марка Чарапића из Белог Потока код Београда; буљубашу Јанка Гагића из Болеча, кнеза Станоја из Зеока; кнеза Теована из Орашја; буљубашу Мату из Крагујевачке нахије, игумана Хаџи Бегу и Хаџи Рувима, ресарског кнеза Петра, пожаревачког кнеза Раицу, једнога попа из Горње Млаве.

Фочић Мехмед ага дође у Ваљево и погуби кнезове Алексу Ненадовића и Илију Бирчанина итд.

Кад се за овај покољ чуло по селима, одмах су се људи почели склањати по шумама и збеговима. А Турци кога ухватише они га посекоше, а ко им умаче, тога они не траже, већ иду даље и врше покољ.

Тако се упути једна група Турака у Тополу да посеку црнога Ђорђа, кога су Турци знали као хајдука и злог човека, а у народу познатог трговца. Црни Ђорђе им умаче, као и до тада што је чинио, јер су Турци на њега покушавали више пута атентат. Тако за неколико дана посеку око 70 кнезова. После овога, одбегли људи се почеше тражити и повезивати, тако се прво састаде Црни Ђорђе, Јанко Катић и Ваца Чарапић, па стану прибрати остале одбегле људе и хајдуке и стану се договарати овако:

„Турци све зулуме измишљаше, пак сад најпослије наумише да нас свеје исијеку и побију. Ту сад другог чуда и спасенија нема, него да се бранимо и биемо и ми њих. Кад ћемо везани женски мријети од њихових целата и сенза, боље је да мремо јуначки, као људи, барем да замјенимо своје главе и да покајемо своју браћу, а жене, деца и куће ако нам пропадну, ни онако нијесмо господари од њих“. (В. Караџић)

И тако Срби се решише да осујете план дахија и поведоше борбу против њих. У. Анђелковић, наставник

ДРУШТВЕНИ ЖИВОТ

ПРВА БИОСКОПСКА ПРЕТСТАВА У КАМЕНИЦИ

Уједначено зујање кино-апаратуре, млечни блесак фарова који трепери на платну на коме се смењују сцене филма „Сини Галеб“ продукције МГМ и „Јадрана“, прати око 250 гледалаца окупљених у сали Задружног дома у Каменици и пажљиво гледају прву филмску претставу у историји овог села.

Оваквом пажњом гледаоци су хтели да поздраве гест Клуба ваздухопловства из Ранковићева. На овој претстави, било је и гледалаца који по први пут у животно гледају филм, па је и погупно разумљиво њихово интересовање.

Али као што и обично бива у оваквим ситуацијама, да се између свега лепог нађе и нека ружна слика, тако је било и овог пута на овој лепој приредби. Наиме, да би се обезбедило правилно приказивање филма, на бину сале је постављена апаратура, а гледаоци су позвани да не иду на бину, већ да претставу посматрају из сале, где је било довољно места за све присутне. Овом позиву су се одмах одазивали сви, изузев три особе; које ваљда сматрају да према својој уздигнутој не припадају у ред оних 250 гледалаца, већ су својом свешћу, културом и наобразбом подалеко одмакли од осталих присутних, те су према томе остали и даље на бини и поред интервенције секретара одбора, књиговоје задруге и овлаштеног редара у сали. Дакле, све је било узалудно. Исте особе сматрале су да заслужују већи приоритет од осталих 250 гледалаца и да за њих не претставља ништа претставник Општинског одбора, земљорадничке задруге и редар ДТВ „Партизан“.

Сада нас интересује ко су та лица што својим присуством (на бини) привлаче пажњу осталих и између осталог, изазивају негодовање код скоро свих гледалаца ове приредбе. На ово се даје следећи одговор: Камидорац В. Радослав који је пре неколико дана предат судији за прекршаје због рђавог понашања на скуповима. Можда он сматра да му није место међу осталима, а ми, опет сматрамо да му најмање припада почасно. Даље, Живковић Ж. Милостива, која вероватно због тога што живи у Ранковићеву, па повремено одлази у своје родно место - Каменицу, не дозвољава себи да седи са сељаци-

ма, са којима је те вечери седео и њен муж који није правило никаквог подвајања од осталих гледалаца - сељака. Трећа особа која је била у друштву напред поменуте две, је Пљакић Смика, учитељица, која треба примером да покаже својим ђацима и њиховим родитељима културно опхођење у оваквим приликама, а не да се издваја и са неке висине да гледа на остале мештане овог села. Ни њен поступак се не би могао никако прећутати, тим пре као просветном раднику који је најпованији да развија просветну делатност на селу.

Народ овог села је поздравно и оберучке дочекао ову приредбу.

Скупштина Среског савеза ДВД за срезове Жички и Студенички

На Скупштини су подељене награде и изабрана нова управа

Прошле недеље одржана је Годишња скупштина Среског савеза добровољних ватрогасних друштава за срезове Жички и Студенички, на којој су присуствовали делегати добровољних ватрогасних друштава из Рашке, Матарушке Бање као и велики број ватрогасаца из Ранковићева.

На Скупштини су поднети извештаји о трогодишњем раду Савеза, који је у протеклом периоду постигао видне резултате на популарисању ватрогасства у горе наведеним срезовима, оснивању нових добровољних друштава, набавци ватрогасних справа и реквизита итд.

На тражење делегата из Рашке, Скупштина је донела одлуку да се у Рашкој оснује Срески савез добровољних ватрогасних друштава за Срез студенички,

што ће убудуће у многоме растеретити овдашњи Савез.

На крају је изабрана нова управа Савеза и за председника је поново изабран друг Драган Вучић, председник Савета за приреду Среза жичког.

За изванредно залагање на организовању и популарисању ватрогасства Скупштина је једногласно новчано наградила Команданта бригаде Александра Петровића са 10.000 динара а са по 5.000 динара, Павловић Светомира и Миличевић Јована.

Вредно је овде истаћи да је друг Александар Петровић одмах дао 5.000 динара за грађење новог ватрогасног дома чија ће изградња почети у овој грађевинској сезони.

М. П.

О ЗАШТИТИ ДРУШТВЕНЕ ИМОВИНЕ
ТРЕБА ВОДИТИ ВИШЕ РАЧУНА

У задње време Ранковићево се развило у лепу и модерну варош Западне Србије. Постепено оно постаје индустријски центар овог дела Србије. Скоро нема ни једног празног плаца у граду да се на њему не гради нешто. Фабрика вагона и предузеће „Магнохром“ изградиле су у граду велики број модерних вишеспратних зграда, које су снабдевене водоводом и канализацијом. За изградњу ових зграда које улепшавају град и дају му изглед лепо уређене вароши, предузећа су утрошила више стотина милиона динара. И Градски одбор је градио, и нека предузећа су градила, али изгледа да нико више не води довољно рачуна о овим новоградњама. Новосаграђене станбене зграде, па и читави блокови немају настојнике зграда. Додуше у ходницима зграда истакнут је на видним местима кућни ред, кога се нико од станара не придржава.

Зграде и ако су скоро зидане упропашћују се. Електричне инсталације се кваре, зидови се осыпају, а по ходницима је прљавштина, паучина и нечистоћа. Станари се изговарају да нису дужни да и ходнике чисте, већ да је за то надлежан настојник зграде кога у ствари нема. Али није само то. По подрумским зградама у Југ Богдановој улици број 4, која је довршена прошле године могу се наћи читаве гомиле ђубрета које ту чека од довршетка зграде, па се сваки даном ова гомила увећава, јер су станари приморани да негде истресују ђубре, пошто ни једна од ових зграда нема нити прописане канте за сипање отпадака, нити бетонске или пак дрвене сандуке са поклопцима. Ради тога многи станари истресују ђубре где стигну или пред сама улазна врата или пак на празном простору између зграда. У зимским месецима органи градске чистоће нису ништа предузимали да се ово ђубре отклони, док су редовно вршили наплату за изношење ђубрета. Код зграде у Хероја Маричића улици додуше постоји некакав разваљени сандук који је препун разним отпадцима од ђубрета, а кога свакодневно ревносно посећују неколико свиња неке госпоње барионице, рију по ђубришту и на све стране разносе ове отпатке. Санитарна инспекција која је дужна да се стара о спровођењу чистоће у граду, изгледа да није ни до данас упозната са стањем хигијенских прилика које владају по станбеним зградама колонија.

Пре неколико дана дошла је група чистача, у зграду у Југ Богдановој улици број 4 и по нечијем наређењу започела са изношењем ђубрета из подрумских ходника ове зграде. Изнели су неколико сандучића и просули их пред зграду, када је наишао њихов старешина и преко рео их што ђубре изнесе из те зграде, која није општинска већ „Магнохрому“ и наредио им да пређу у суседну зграду и из ње изнесу ђубре. Радници су послушали и отишли даље, остављајући још већи неред по подрумским ходницима ове зграде, јер су ђубре које се налазило испод степеница извукли у ходник и разбацали га на све стране, не укловивши га натраг. Станари и е ње ђубре да избаце, јер не могу да се сложе ко ће то учинити, те тако ова нечистоћа чека пролеће и санитарну инспекцију, а и органе за уклањање нечистоће из града. Ових дана је пукла и водоводна цев. Неколико дана вода је текла и нико није нашао за потребно да о томе обавести надлежне органе. Оправка цеви трајала је неколико дана, па када је завршена, воде

више није било у згради број 4 јер се вода за то време замрзла доводној цеви. Дошли су мајстори са лет лампама да размрзавају цев. Три дана су зујале лет лампе а дјела разбијала бетон у ходницима, али вода није потекла. Напустили су даљи рад и све оставили расколано.

Да о поштовању кућног реда и не говоримо, јер га скоро нико од станара по зградама и не поштује. Свак ради како је то њему најгодније. Дрва се цепају у свако доба дана и ноћи, гаљами се, улазна врата се не затварају нечистоћа на сваком корак. Изгледа да нико нити о зградама нити о станарима не води рачуна. У „Магнохрому“ изјављују да су зграде прешле под друштвену управу и да о њима треба да води рачуна Градска општина. Органи Градске општине ако је тако требало би онда да о овим зградама поведу мало више рачуна. Да се поставе настојачи зграда, ако не у свакој згради а оно бар за неколико, или за један станбени блок. Градско предузеће за чистоћу требало би да почне већ једном са одвожењем ђубрета, а најважније је сада да се направе велике канте за истресање ђубрета или сандуци са поклопцима, јер наступају топлији дани, па ако се и даље ђубре буде бацало свуда, постоји озбиљна опасност од заразе, тим пре што се и свиње старају да просуто ђубре разнесу свуда. У овим зградама већи број становника чине мала деца, па и о њима треба повести рачуна. Незнам какво је стање у осталим зградама у колонијама на Сењаку и насељу Коче Поповића, али верујем да је и тамо скоро иста ситуација као и у колонијама у улици Хероја Маричића и др.

Пошто су све зграде имовина заједнице, то би заједница требала да поведе мало више рачуна о стању у коме се оне сада налазе и да спречи пропадање зграда. Третило би што пре приступити формирању кућних савета и станбених заједница, који ће се старати о овим зградама и неће дозволити да у њима влада овакав неред и нечистоћа. И станари би морали као претставници кућне заједнице да мало више покажу интересовања за проблеме зграда у којима станују и не дозволе да долази до оваквог стања, јер је то првенствено и у њиховом интересу. Третило би несавесне станаре и штеточинске елементе жигосати и уклонити из зграда, у колико не буду поштовали кућни ред кога заједница пропише.

Б. Митковић

Пејзаж из околине Каменице

ГРАДСКО ШТАМПАРСКО ПРЕДУЗЕЊЕ
РАНКОВИЋЕВО

РАСПИСУЈЕ

КОНКУРС
ЗА ЈЕДНОГ КЊИГОВОЂУ
ШЕФА РАЧУНОВОДСТВА

наступ одмах.

Плата по тарифном правилнику.
Писмене понуде доставити на горњу адресу.

Кроз Подунавце — уздуж и попреко

Срећни ли су наши Подунавчани. На положају заведе им многи грађани у нашем срезу. Имају они село које лежи и на друму и на прузи. Ту им је и железничка станица уз само село. Имају и продавнице колонијалне робе. Једна је филијала „Ослобођење“, а друга Земљорадничке задруге у Подунавцима. Ту је и школа, пошта, станица народне милиције, кафана, пекара, ковачница итд. Шта би још могао човек у овом месту пожелети?

Пре пар месеци потекли су први киловати електричне енергије. Вредан народ па ради на изградњи свог села.

Чешће наиђе и филмска екипа те прикаже филм стручне садржине, који користи пољопривредницима.

Па, ето и ја ништа небих пожелио да сам становник тог малог сеоцета крај пута, али се зато баш не могу похвално изразити о појединим проблемима које сам запазио последњих дана а који су ми били врло упадљиви.

Што се не јављаш

— откад звоним?!

Ало... ало... ало Ранковићево! Одзвања глас дежурног поштанског службеника у хладној пошти Подунавци. Треба да ми да везу са Витановцем за 15 часова али овај — никако да дође до везе. После напорног окретања индуктора од неких 20 минута, поштар се обраћа Трстенику:

— Молим те реци му и позвони да се јави. Не помаже. Тако исто се обраћа Врњачкој Бањи и Крушевцу — за ургенцију — али време пролази а Ранковићево се не јавља. — Питам. — Да ли се то тако редовно догађа?

— Да, готово сваког дана. Централна у Ранковићеву не даје сигнал, а ова има одвод, и шта могу да радим.

— Па како добијете везу за странку.

— Убацам штифт у линију, па

кад Ранковићево случајно позове Трстеник, мени закочи слушалица, па се тако „убацам у линију“ и добијем везу.

Дивота, помислих у себи, кад странка треба да чека да обави неки хитан разговор на „убацивање“ у линију. То је јединствен пример у телефонској служби.

Штифт је стајао убачен у линију, док је поштански службеник дувао у прозбеле руке, јер нема огревног дрвета.

— Зар не ложите? упиташ ре-зигнирано.

— Не. Немамо дрва. Ургирали смо код дирекције и управника, али не вреди. Ево овако радимо да служба не би трпела, док бетон испија под ногама, а странке негодују чекајући на везу. Помирис се да причекам још мало, јер нисам био сам, била је још једна странка и чекала везу са Ранковићевом. У једном моменту, када сам помислио да ћу отићи као последњи пут без обављеног разговора, закочи слушалица и чу се глас поштанског службеника из Ранковићева.

— Што се не јављаш, откад звоним?!

На часовнику је откуцало 16 часова. Странку нисам добио.

Или, или...

Другим речима: или нек' пекара Земљорадничке задруге у Подунавцима ради и редовно сајбдева потрошаче хлебом — или нек' је затворе — Овако се одвија пословање ове пекаре, на коју Подунавчани не могу да се похва-ле.

— Имате ли хлеба?

— Немамо; нема дрва — одбруси чика Степа.

— Имате ли хлеба? (други дан).

— Немамо. Добили смо дрва немамо квасац.

— Имате ли хлеба? (кроз пар дана).

— Немамо. Нестало брашна. Ето до јуне смо месили, а сада нестало брашна. Шта да радимо.

Нема брашна.

То је огледало рада управе Земљорадничке задруге у Подунавцима.

Овакав немаран однос се само свети потрошачима, који обилазе сваки дан пекарска врата и враћају се гуњђајући. — Док су пре рата овде радиле три пекаре, данас не ради ни једна. Било би пожељно да и дирекција „Ослобођење“ отвори једну пекару и стави пред свршен чин пекару Земљорадничке задруге то јест „она ће да ради или да се затвори“.

Ево ти дупла тројка...

У подунавачкој кафани жагор; чује се још пред вратима. Чим ујете удари вам у нос загушљиви кафански мирис. У једном крају кафане повећа група људи, младина скупила се око стола и посматра игру домина. Играча два а кибидера мало више. Сви су се уживели у темпо игре и са нестрпљењем посматрају „рад“. Само што сам се приљубио уз ово „весело друштво“ а један додаде свом љубимцу:

— Играј му овај камен, па да га видим где ће?

— Ма не мешај се ти кад не играш — додаде други младић у најбољим годинама. — Ево ти дупла тројка!.

И тако пролазе часови у овој загушљивој кафани...

У другом крају седе три млада човека и играју шах. Њима прилази још пар младића.

Питам, се зар у Подунавцима нема услова да се створи једна просторија у којој би се окупљала ова омладина, да под бољим условима уздиже себе на културно-просветном пољу, а не да у овој загушљивој кафани проводи време у овим зимским данима.

Да ли ће овај мој допис да покрене из зимског сна Н.О.О. Грачаца и Омладинску организацију да се и овим питањем позабаве — видећемо.

Једна навика која треба да нестане

Двадесет седмог фебруара, у суботу, биле су задушнице у граду. На гробљу и једном и другом било је доста народа. Сваки је скоро изнео по нешто да се поједи и попије. Да је то било онако како је ред неби нико не би пао на памет да то замера. Назад свако има права да о свом шишику прави и глупости али нешто о чему треба писати што треба да нестане је чињеница да је овога дана на гробљу било пијаних и од пића веселих људи који су присијали пре свадби него задушницама. Да би славе било још веће и предузеће „Искра“ да скочи пазар пенке је специјалне колаче „бабице“, да би увеличало прославу задушница. Чак је неко пронашао из архиве и отисак да се на „бабицама“ по православном обичају истакну крстићи и нека слова.

Они који су видели, а међу њима је било и оних који су религиозни причају, да су уочи 29 овог месеца, неки лојштом разби-

ли главу гробару који им није дао да посе оно што су на гробовима оставили они који су посећили гробове. Видео сам и једну пијану жену која је викала на сав глас и пијана седела на улазу у гробље. Дobar број других чекао је да некако попусти пажња четири радника Комуналне управе, неби ли се дочекали плена са гробова, а један број од тих који су чекали-цагани и те како би могли да послуже у неком привредном предузећу.

Можеда се овога дана разлегала и песма оних који су на гробљу закачили пошете... али све у часи и славу мртвих... Мени се чини да би и мртви да су живи, прошествовали прошив овакав пошетица коме је крив овај обичај... Али о овоме треба да размисли живи јер они греше.....

Религија је ствар која не нешто али за то треба времена а да ово нестане треба само воље и разумевања.

Грађанин

О буђавим цигарама

Двадесетчетвртог фебруара купио сам две мале паклице цигара, Фабрике дувана из Ниша, у продавници у улици Војводе Путника бр. 37. Одмах сам видео да су цигаре буђаве и захтевао сам од продавца да ми их врати. Међутим овај не само што није хтео да чује, већ је дрско неколико пута одбио мој захтев.

Сматрам да овај поступак не личи ниј овом продавцу а још мање Фабрици дувана у Нишу личи продаја буђавих цигара.

Кривошеј Обрен радник Фабрике вагона

О њеи о „ујосишељима“

Двадесет петог фебруара о. г. око 21 час отишао сам у ресторан железничке станице Ранковићеву да купим цигарете. Пред бифеом у поменутом ресторану био је ред људи, који су чекали услугу од келнера Жарка, који ради у овом бифеу. Један војник са својим оцем који му је дошао у посету био је као први на реду, и тражио је од Жарка да му да поред осталог и 0,800 кг. кобасица. Жарко је узео оловку привезану на канапу која виси низ зид, парче масног папира из паклице цигарета „Морава“ и почео да сабира. Пошто сам био близу шалтера видео сам својим очима да исписује следеће цифре: 500, 90 и 40 ово је подвукао сабрао и збир му изашао 692 динара! Овакој рачуници мислим да не треба даљи коментар. Поред овога, гласно је вршио рачунску радњу, и када је сабрао и добио напред наведени збир почео је гласно говорити како му се рачун не слаже и да му се једна деветка негде губи. На примедбе неких другова као и самога купца да је Жарку рачун нетачан, почео је Жарко да виче, вратио је војнику новац, отео му кобасицу коју је овај држао у руци, и тражио да му врати остале купљене ствари што је војник и урадио без препирке. Револтирани оваквим поступком келнера, неки присутни другови почели су да критикују Жарка, да је овај његов поступак скроз неправилан, јер ово није његова радња, да он може радити шта хоће. На ове примедбе Жарко је почео да виче, како је он свестан шта ради, љут бацио је неки нож са тезге, и демонстративно саопштио да више не да никоме ништа. Том приликом је дословице рекао и ово: „Ја сам господар ове радње и овако радим, а коме се неспиња нека и-

зволи жалити се. Ја сам Жарко (рекао је и презиме којег се не сећам) радим у предузећу „Желин“ и коме је криво нека се жали.“

Витомир Тешић

О категоризацији станова

Како се ових дана често води дискусија међу грађанима града Ранковићева по питању класирања станова и одређивању кирије у зградама које су намењене за становање грађана, а нарочито од како је преко листа „Ибарске новости“ објављена категоризација станова у којој није довољно објашњена разлика категорија тако да би сваки станар могао барем приближно да зна у коју категорију припада његов стан. Користим ову прилику да ставим једну примедбу на објављену категоризацију станова у којој је изражено да ће се категорије одређивати према висини у становима. Ово сматрам да је правилно само за станове који имају довољно висину која је сада утврђена по грађевинским прописима, али не треба заборавити ни то да су старе куће већином грађане без плана или су прављене за друге сврхе а не за становање па су зидане по 3-4 метра висине тако да се у ове зимске дане не могу да загреју скоро никако, а колико се загревају станари који станују у истим они морају да потроше дрва по 3-4 метра више него они који станују у новим становима и на тај начин смањују економске услове живота стим што сада плаћају 2.400 по кубном метру. Поред напред наведеног станари у таквим становима не могу честито да се огреју преко зиме. Као пример наводим себе станујем у улици Петра Стамболића бр. 41 велика кућа зидана без плана нема дупле прозоре висина зида је 4 метра непрекидно лажим ватру али кућа да се загреје не може никако. У кухињој заједници имам жену и 4 деце тако да ми је двоје мање деце смрзле ноге и руке. Када сам одвео децу лекару одмах су их задржали у болницу 15 дана на лечењу.

ОВЕ НЕДЕЉЕ У РАНКОВИЋЕВУ

ВИОСКОП „СУТЈЕСКА“

Од 5-7 марта „Тачно у подне“ Амерички каубојски филм. Од 9-11-III „Рансодија у плаво“ Амерички у боји. Од 12-14-III „Капетан Хорацио“ - Амерички у боји.

АЕРОДРОМ

5 и 6 III „Тарзан и жена ловац Амерички. 8-9 III „Тачно у подне“

Амерички каубојски. 12-13-III „Рансодија у плаво“ Амерички у боји.

ДЕЖУРНА АПОТЕКА:

Од суботе 6-III — до суботе 13-III дежурна је I Народна апотека (до „Путника“)

Пред пролећње првенство

Али ће се спортска публика Ранковићева обрадовати у првим сусретима наших спортских друштава

Још две непуне недеље па ће оживети спортски терени у нашем граду. Опет ће добар број грађана похрлити на игралиште да гледају фудбалере, кошаркаше и остале спортисте нашега града у борби за бодове. Не може због простора да се да преглед свих припрема које су наша спортска друштва учинила али са неколико реченица осврнућемо се на будуће успехе или неуспехе који нам долазе...

Спортско друштво „Слога“ је касно добило новог тренера који због временских неприлика и великог снега није могао много да учини за ово кратко време док је ту. А прва утакмица отприлике решава питање даљег пласма-

на Слоге. Ако у првој утакмици однесе два бода Слога ће опет бити један од највећих кандидата за освајање првога места а тиме кандидат за улазак у II Савезну лигу. Први је противник Раднички из Крагујевца који се према извештају из Крагујевца спрема много озбиљније него Слога. Жеља нам је да нас Слога не разочара али то зависи од пажње коју играчи буду показали и од њихове дисциплине на тренингу. Радовало би нас да кад судија заврши својим звиждуком прву утакмицу пролећног првенства, у Ранковићеву остану два бода а тиме Слога прије врху лествица које могу да је уведу у више такмичење.

Кошаркаши Слоге су и зимус без тренинга показали да ће и у овој години бити аспиранти на највиша места у Републици. Постоји могућност да се и они пласирају у II лигу. Њихова досадашња дисциплина и љубав према друштву коју су испољили у играма до сада даје нам наде да ћемо у овој години на новом и ограђеном игралишту наших кошаркаша бити сведоци нових победа овог симпатичног колектива.

Металац се такође припрема. Собиром на помоћ коју му несебично пружа Фабрика вагона а судећи по чињеници да је неке играче из Крагујевца добио (дали из љубави према Металцу или нечег другог то нека расправа Спортски форум) може да рачуна на бољи пласман у овом делу првенства и да се извуче из опасне зоне. Ово друштво по мом мишљењу има боље услове него и Слога али се оријентише погрешно. Тражи играче са стране а сама фабрика је резервоар који се не може исцрпити.

Његови стонотенисери су такође зимус добро радили и надајмо се да ће нам донети још значајније победе јер се појављују нове снаге које ће сигурно имати веће успехе него до сада.

Железничар се спрема у тишини. Неки нови играчи су му стекли право наступа. Они нису мењали тренера али су у многоме изменили тим за пролећно првенство што ће им ако се солидно буде радило омогућити пласман који овоме друштву и одговара. Чињеница је да се играчи Железничара нису борили онако како се бори неко коме је стало до успеха друштва. Ако се у овом делу буду борили онако како лично спортистима онда ће и играчи и публика у Ранковићеву бити задовољни својим другим претставником.

Пролеће је скоро ту. Оно ће нас обрадовати а ако у том пролећу и наша друштва буду онаква каква треба да буду јер за то услова има, радоваће се и сви пријатељи спорта у Ранковићеву.

СТОНИ ТЕНИС

Трострука победа стонотенисера „Металца“

У недељу 28 фебруара одиграли су стонотенисери „Металца“ у Чачку пријатељски меч са тамошњим „Пролетером“. Учествовали су: сениорска и јуниорска мушка, и јуниорска женска екипа. Сениори су победили са 5:3. Нико се од њих није нарочито истакао. Сва тројица изгубили су по једну партију. Играли су у саставу: Митровић, Мишковић и Вукомановић.

Јуниори „Металца“ су сигурном игром победили са 5:2. Б. То-

хољ је добио све три партије, Тапушковић две, док је Петровић изгубио обе игре. Како му је ово први наступ то му се порази оправдавају.

Јуниорска женска екипа постигла је најубедљивију победу. Наше играчице добиле су меч са максималним резултатом 5:0. Лепом игром истакле су се Анка Хован и Равноја Марковић. Њихова победа ниједног тренутка није дошла у питање.

А. Јевтовић

ОД ВАШЕГ МАТЕРИЈАЛА САШИЋЕМО ВАМ ПО МЕРИ: Кошуљу, гаће, пиџаму, постељски веш

Можете Ваше искрзане кошуље поправити да изгледају нове.

Рупице на чаршавима и на хаљинама отварамо специјалном машином

Радионица рубља Зора Д. Стефановић
Лењина 80 — Ранковићево
— у дворишту —